

KRİMİNOLOJİ -1-

Yrd.Doç.Dr. Tuba TOPÇUOĞLU
tuba.topcuoglu@gmail.com

15 Ekim 2015 – Kriminolojiye Giriş

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

Genel Bilgi

- E-posta adresi: tuba.topcuoglu@gmail.com
- Haftalık görüşme gün ve saatleri: Cuma 10.00-12.00
- Ceza Hukuku ve Kriminoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi, oda no: 62
- Ders değerlendirme: Ara sınav (%30), Bitirme sınavı (%70)
- Ders notları, yansılar

Bugünün Planı

- Kriminolojinin tanımı
- Kriminoloji ve Ceza hukuku/ceza adalet sistemi politika ve uygulamaları arasındaki ilişki
- Türkiye’de kriminoloji eğitimi
- Türkiye’de kriminoloji alanında bilimsel çalışmalar
- Türkiye’de suç trendleri ve sorunlar

Kriminoloji?

Kriminoloji?

Kriminoloji \neq Kriminalistik

Kriminalistik

- **Kriminalistik** suçun aydınlatılması ve suçlunun tespit edilmesini amaçlayan suç kovuşturma tekniği öğretisidir.
- Suç fiilini ortaya çıkarmaya, faili yakalamaya ve failin fiilini ispat etmeye çalışır.
- Tüm bunları yaparken fizik, kimya, biyoloji, matematik gibi pozitif bilimlerden yararlanır.

Kriminolojinin tanımı

- Sutherland ve Cressey (1978:3)'e göre, kriminoloji, “kanunların yapıları, kanun ihlalleri, ve bu ihlallere karşı ortaya çıkan tepkileri” araştıran deneysel ve disiplinlerarası bir bilim dalıdır.

1. Suçun ölçümü

- Kriminoloji, suçluluğun yapısı, görünüş şekilleri, zaman içerisindeki gelişimi ve coğrafi dağılımını araştırır.
- Resmi ve resmi olmayan ölçüm
- Tek bir ülkede ölçüm ve ülkeler arası karşılaştırmalı ölçüm

Suç isnadı ile güvenlik birimlerine getirilen çocuklar 1997-2006 (sadece 27 il)

Yıl	Suç isnadı ile güvenlik birimlerine getirilen çocuklar			Adli birimlere sevk edilen çocuklar	
	Erkek	Kız	Toplam	Erkek (%)	Toplam
1997	20,850	1,455	22,305	93.5	21,546
1998	24,613	1,854	26,467	93.0	25,547
1999	22,967	1,832	24,799	92.6	24,224
2000	23,337	1,857	25,194	92.6	24,576
2001	24,080	2,102	26,182	92.0	25,557
2002	29,585	3,031	32,616	90.7	31,656
2003	34,428	3,673	38,101	90.4	37,077
2004	41,130	4,195	45,325	90.7	44,109
2005	40,574	3,925	44,499	91.2	43,033
2006	42,393	4,398	46,791	90.6	44,685

Not: Tablodaki verilerin kapsadığı 27 ilimiz şunlardır: Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Isparta, İçel, İstanbul, İzmir, Kars, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Muğla, Sakarya, Tekirdağ, Samsun, Trabzon, Sankurta, Zonguldak
Kaynak: TÜİK, Güvenlik Birimlerine Gelen ve Getirilen Çocuklar (çeşitli yıllar).

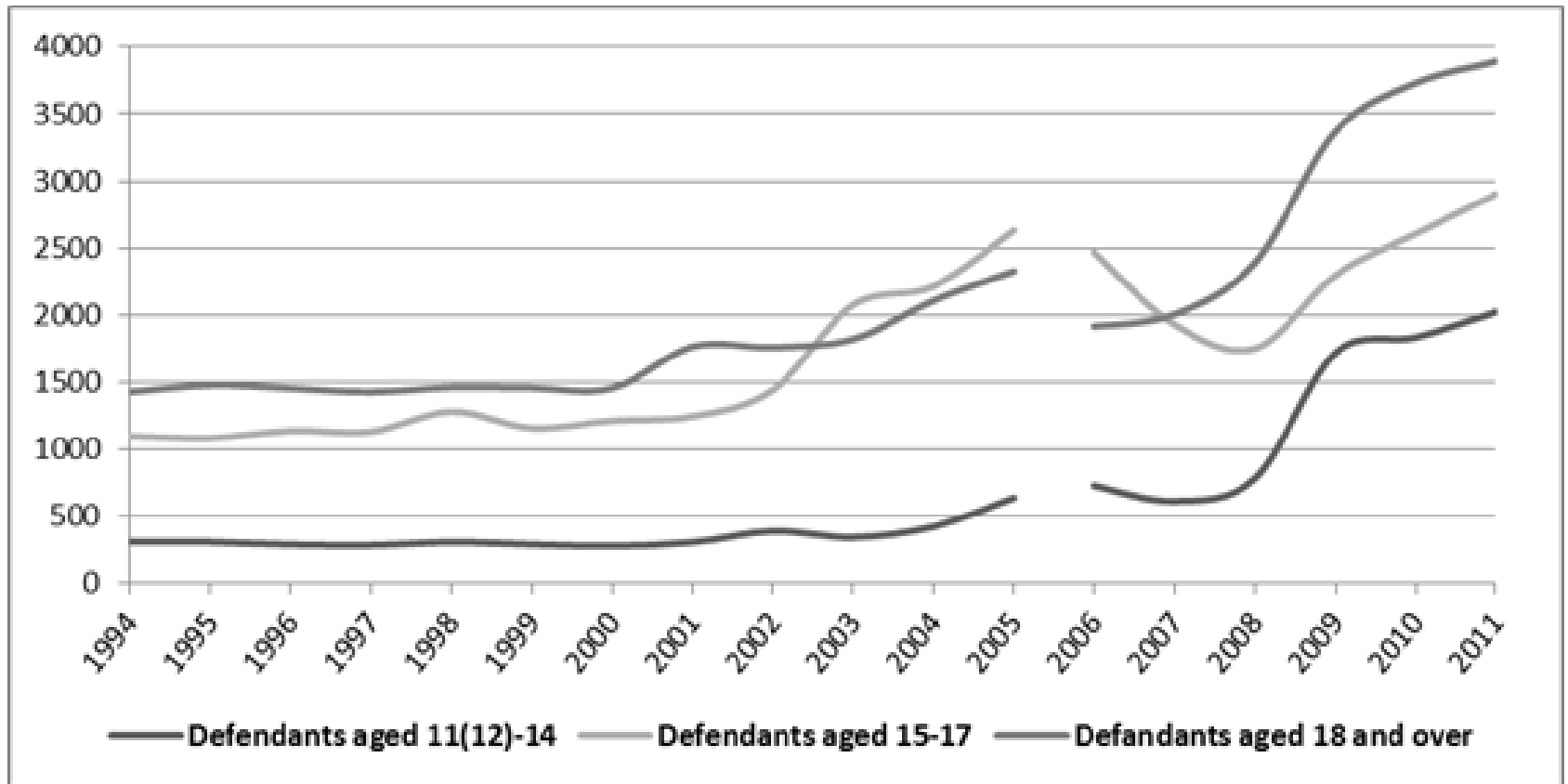
Suç isnadı ile güvenlik birimlerine getirilen çocuklar 2007-2013 (81 il)

Yıl	Suç isnadı ile güvenlik birimlerine getirilen çocuklar			Adli birimlere sevk edilen çocuklar	
	Erkek	Kız	Toplam	Erkek (%)	Toplam
2007*	25,470	2,716	28,186	90.4	24,076
2008	56,465	5,965	62,430	90.4	54,592
2009	61,151	7,193	68,344	89.5	57,859
2010	74,251	9,142	83,393	89.0	72,087
2011	76,396	8,520	84,916	90.0	74,215
2012	89,667	11,164	100,831	88,9	87,036
2013	102,350	13,089	115,439	88,7	98,409

*2007 yılı verileri sadece Temmuz ve Aralık arasındaki 6 aylık dönemi kapsamaktadır.

Kaynak: TÜİK. Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuklar (2007-2014).

Hakkında kamu davası açılan çocuk sanıklar (1994-2011)

Soruşturma evresinde şüpheliler hakkında verilen kararlar

Chief Public Prosecutors' Offices

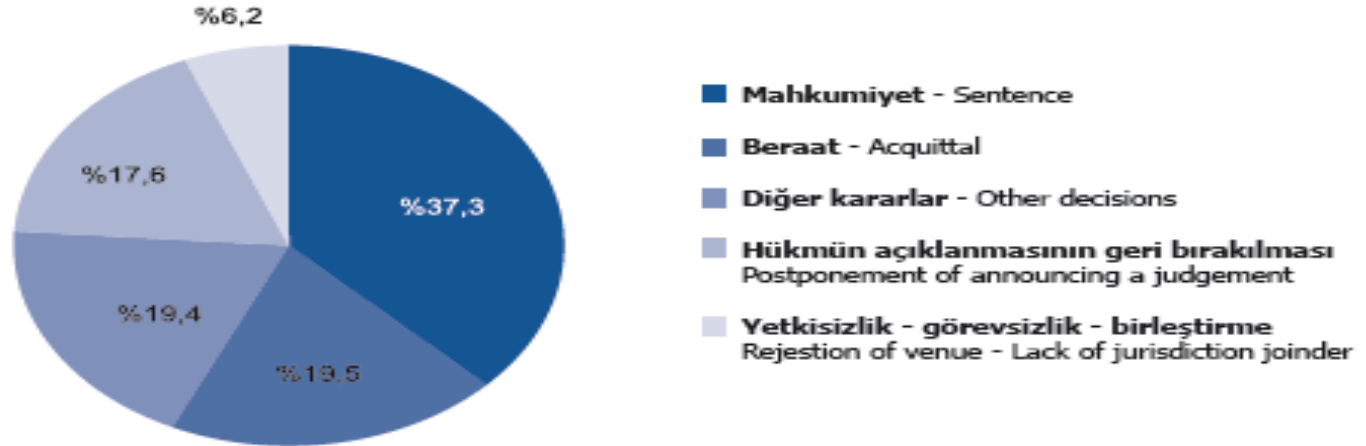
Cumhuriyet Başsavcılıkla

2.10 TCK ve özel kanunlar uyarınca Cumhuriyet Başsavcılıklarında soruşturma evresinde şüpheliler hakkında verilen kararlar, 2013
Decisions rendered for suspects at the investigation stage at the Chief Public Prosecutors' Offices in accordance with TCL and special laws, 2013

		Karar sayısı - Number of decisions										
		Kovuşturmaya yer olmadığı No need for prosecution										
TCK ve özel kanunlar TCL and special laws	TCK maddesi Article of TCL	Toplam karar sayısı Total number of decisions	Toplam Total	TCK 75. madde uyarınca verilen In accordance with article 75 of TCL	Uzlaşma sebebiyle verilen Due to settlement	Zamanaşımı sebebiyle verilen Due to expiration of time limit	Diğer nedenlerle verilen Due to other reasons	Kamu davası açılan Filing a public case	Yetki-sizlik Lack of venue	Görev-sizlik Lack of jurisdiction	Birleş-tirme Joinder	Başka büroya aktarılan Transferred to another department
Genel toplam General total	Toplam Total	6 251 822	2 517 621	895	8 414	126 991	2 381 321	3 039 395	471 504	24 619	195 053	3 630

Karara bağlanan davalarda sanıklara ilişkin verilen kararlar

3.4 Ceza mahkemelerinde karara bağlanan davalardaki sanıkların karar türü, 2013 Types of judgement for accused persons in cases judged at criminal courts, 2013

Karara bağlanan davalarda sanıklar hakkında verilen kararların (4 305 032); %37,3' ü mahkumiyet, %19,5' i beraat, %19,4' ü diğer (davanın düşmesi, hüküm verilmesine yer olmadığı, ceza verilmesine yer olmadığı, davanın reddi, özel yasalar gereğince davanın ertelenmesi, TCK 32/1. maddesi gereğince verilen kararlar ve diğer kararlar), %17,6' sı hükmün açıklanmasının geri bırakılması, %6,2' si ise yetkisizlik - görevsizlik - birleştirme kararlarıdır (Tablo 3.9).

As for the judgements (4 305 032) rendered for accused persons in cases judged; decision of sentence 37.3%, acquittal 19.5%, 19.4% (dismissal of case, no need for provision of penalty, nonsuit, postponement of case, special laws, decisions rendered in accordance of TCL and other decisions), postponement of judgement 17.6%, rejection of venue-lack of jurisdiction 6.2% (Table 3.9).

Yıllara göre cezaevine giren çocuk hükümlüler (12-17 yaş)

Cezaevine giren çocuk hükümlüler (12-17 yaş)

Yıl	Erkek	Kız	Toplam	Erkek (%)
2006	498	15	513	97.1
2007	825	15	840	98.2
2008	1,156	32	1,188	97.3
2009	1,064	23	1,087	97.9
2010	1,402	41	1,443	97.2
2011	1,622	43	1,665	97.4
2012	2,978	91	3,069	97.0
2013	5,967	165	6,132	97.3

2. Suçluluğun nedenlerinin araştırılması

- Kriminoloji, suçluluğun nedenlerini araştırır.
- Bunu yaparken suç davranışına ilişkin **kuramsal modeller** ileri sürer.
- Sonrasında geliştirilen kuramsal modeller **ampirik olarak test edilir** ve hangi teorik yaklaşımın suç davranışını açıklamada daha fazla etkili olduğunu tespit etmeye çalışır (**ampirik geçerlilik**)

3. Suçun önlenmesi

- Bilimsel kanıta dayalı suç önleme politika ve programlarının geliştirilmesi, hayata geçirilen programların süreç, sonuç ve maliyet etkinliğinin değerlendirilmesi.
- **Suç önleme stratejileri:**
 - Birincil, ikincil, üçüncül suç önleme
 - Ceza adalet sistemi içerisinde suç önleme, gelişimsel suç önleme, durumsal suç önleme ve toplum destekli suç önleme

4. CASın etkinliğinin incelenmesi

- Kriminoloji, kanunların ihlal edilme sürecini incelediği gibi, aynı zamanda kanunların yapılma ve uygulanma süreçlerini ve ceza adalet sisteminin çalışmasını etkileyen sosyal, politik, kültürel ve ekonomik değişkenleri de araştırır.

Kriminolojinin diğer bilim dalları ile iliřkisi

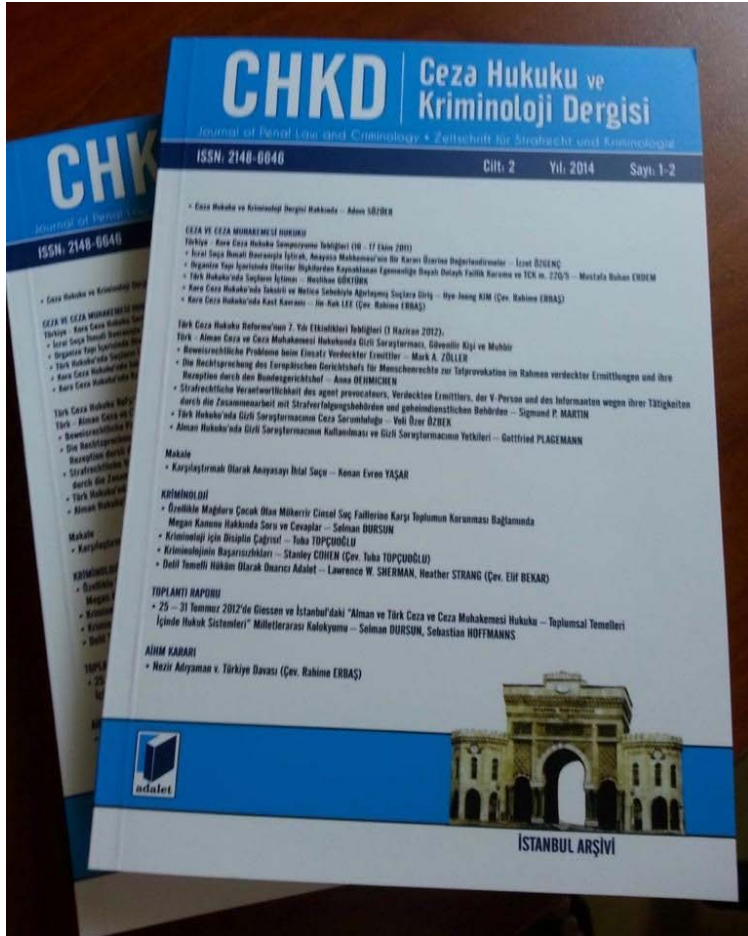
Türkiye’de kriminoloji eğitimi

- Teori, araştırma, metot ve uygulama açısından tam kapsamlı kriminoloji eğitimi verilmemektedir.
- İlk Kriminoloji Enstitüsü 1943’te İÜHF’de kuruldu. Yine ilk kez 1953’te kriminoloji İÜHF’de seçmeli ders olarak verilmeye başlandı.
- Bugün kriminoloji eğitimi kısmen hukuk fakülteleri, sosyoloji ve psikoloji bölümleri ve adli tıpta seçimlik lisans ve lisansüstü dersleri yoluyla verilmektedir.
- Türkiye’de kriminoloji alanında lisans ya da lisansüstü programı bulunmamaktadır (Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü hariç)

Türkiye’de kriminolojik araştırmalar

- Son yıllarda ÷lkemizde metodolojik açıdan daha sağlam temellere dayanan çalışmalar yapılmakta; ancak genel olarak ÷lkemizde yapılan çalışmalar örnekleme tekniği, ölçüm, veri toplama, yorumlama, genelleme gibi birçok açıdan sorunlu olmakta ve söz konusu çalışmalarda elde edilen bulgular ışığında etkin politika ve programlar önerilememektedir.
- Türkiye’de kriminoloji alanında—başta gelişimsel konular, rastlantısal kontrollü deneyler ve bilimsel kanıta dayalı suç önleme, hayata geçirilen suç önleme ve ıslah program ve politikalarının bilimsel olarak değerlendirilmesi olmak üzere—akademisyenlerin çalışmadığı birçok konu bulunmaktadır.

Türkiye’de kriminolojik araştırmalar

Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi 35 yıl aradan sonra tekrar yayınlandı...

Dönem Planı

- Tarihsel düşünce
- Suçun ölçümü
- Suçluluğun nedenlerinin araştırılması ve suç önleme ve rehabilitasyon program ve politikalarının etkinliğini değerlendiren kriminolojik araştırmalarda kullanılan araştırma teknikleri

Max Planck Partner Group for Balkan Criminology

Max Planck Partner Group for Balkan Criminology

- Max Planck Enstitüsü, Zagreb Üniversitesi Hukuk Fakültesi
- 2014 Konferansı: «Mapping the Criminological Landscape of the Balkans»
- 2015 Konferansı: «Imprisonment in the Balkans»

Balkan Criminology: Dubrovnik'te 1 haftalık kurs

